

Dansk som første, andet og tredje sprog

i Grønland, Island, Danmark og Færøerne

*- med særligt henblik på lærerkompetencer, elevkompetencer,
læreruddannelse, motivation, didaktik og materialer*

Lærerkompetencer:

§ 35. For at kunne varetage undervisningen i folkeskolen skal vedkommende have gennemført uddannelsen til folkeskolelærer på Føroya Læraraskúla, Fróðskaparsetri Føroya eller et dansk lærerseminarium, jf. stk 2-5, eller anden læreruddannelse på samme niveau, der er godkendt af landsstyremanden.

Stk. 2. Fastansættelse som lærer er betinget af, at vedkommende har bestået en særlig uddannelse i færøsk. Landsstyremanden fastsætter udførlige regler om denne eksamen.

Stk 3. I skoler, hvor de ansatte lærere eller timelærere ikke kan varetage undervisningen i et eller flere af skolens fag, kan en person med særlige kvalikationer ansættes til at undervise i dette eller disse fag.

Lærerkompetencer i virkelighedens skole:

- Skoler spørger efter dansklærere med linjeuddannelse, men der er ingen garanti for at få det
- Under halvdelen af alle lærere i folkeskolen – herunder også dansklærere – har linjeuddannelse i det fag, de underviser i
- Flere danske lærere får dansk på skemaet, selvom de har naturfaglige linjefag

Læreruddannelsen:

- Kun et linjehold i dansk siden 2008 (6-8 studerende i 2009-10)

Elevkompetencer

- Forskellig baggrund, forskellige forudsætninger (som i andre fag)
- Danskundervisningen starter i 3. klasse, hvor eleverne har knækket koden
- Námsætlanin/læreplanen sætter mål for undervisningen – trinmål efter 4. og 6. klasse, slutmål efter 9. og 10.

9. klasse (slutmål)

Det talte sprog

Eleven kan

- formulere sig klart og sammenhængende med korrekt udtale og i overensstemmelse med kommunikations-situationen
- lytte og tage aktivt del i diskussion
- anvende godt og varieret ordforråd og bruge relevante begreber.

Det skrevne sprog

Eleven kan

- læse flydende hurtigt samt forstå og leve sig ind i det læste
- analysere og fortolke forskellige relevante genrer
- benytte grundlæggende litterære begreber og perspektivere tekst
- vurdere eget udbytte af det læste
- skrive sprogligt korrekt, sammenhængende, rammende og varieret i en form, der er relevant for genre og kommunikationssituation
- tilpasse læsemetoder til læseformål, genre og medie og desuden bruge forskellige strategier til læseforståelse
- anvende varieret ordforråd og bruge relevante begreber
- benytte kilder målrettet og kritisk
- bruge håndbøger og ordbøger, både trykte og digitale, herunder retstaver
- bruge computer som redskab og it målrettet og fornuftigt i forskellige skriveprocesser

Sammensatte tekster

Eleven kan

- grundlæggende analyse og fortolkning af forskellige sammensatte tekster
- bruge forskellige medier, kilder og æstetiske 'greb' i egne tekster
- respektere etiske regler for kommunikation indenfor informationsteknologien

Sprogkundskab

Eleven kan

- bruge stave-, bøjnings- og tegnsætningsregler korrekt og lave nyt afsnit
- bruge sin viden om sprog, sprogbrug og variation i sproget
- læse svenske og norske tekster og forstå det læste
- forstå svensk og norsk tale.

Motivation

- Stadig meget dansk i samfundet
- Indgang til nordisk
- Videreuddannelse??

Materialer

- Danske modersmålsmaterialer
- *men lærere producerer også meget materiale selv .....*

- Materialerne er for en stor del med til at bestemme didaktikken